Gemeente Amsterdam

Gemeente Rotterdam

Ministerie van Justitie en Veiligheid
De heer mr. F.B.J. Grapperhaus
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam
Inlichtingen: Secretariaat Directie Veiligheid

Betreft: Reactie op verruiming van artikel 174a Gemeentewet
Datum: 9 januari 2020

Geachte heer Grapperhaus,

U heeft een verruiming van artikel 174a Gemeentewet voorgesteld en u vraagt om een reactie op uw voorstel. De reactie vanuit de gezagsdriehoek van zowel de gemeente Rotterdam als de gemeente Amsterdam leest u in deze brief. Met de voorgestelde verruiming van artikel 174a Gemeentewet beoogt u het voor burgemeesters mogelijk te maken een woning te sluiten in het geval de openbare orde rondom een woning wordt verstoord door ofwel ernstig geweld ofwel het aantreffen van een wapen. De geboden mogelijkheden voorzien in een behoefte die in onze gemeenten speelt. We zijn dan ook tevreden dat u in navolging van de proeve van wetgeving 'Voorkomen en Aanpakken ondermijning' van regioburgemeesters met dit wetsvoorstel komt.

Openbare orde verstoring door ernstig geweld
In onze gemeenten hebben zich de afgelopen jaren incidenten voorgedaan waarbij woningen werden beschoten, er met geweld werd gedreigd door het ophangen van bijvoorbeeld een handgranaat of het tot explosie brengen van een handgranaat of ander explosief materiaal. Dit soort incidenten kent een strafrechtelijke traject dat door onze eenheden en parketten met voorrang wordt opgepakt. Uit de strafrechtelijke onderzoeken blijkt dat het merendeel van de schietincidenten te maken heeft met de handel in verdovende middelen waarbij criminele spelers hun aandeel op de markt veiligstellen, bewaken of afdwingen. We zien dat het gebruik van excessief geweld niet wordt geschuwd. Deze gevaarzetting heeft een sterk maatschappelijk ondermijnend karakter.

Vanuit de samenwerking in de gezagsdriehoek wordt er bij de aanpak van (mogelijke) schietincidenten altijd gekeken welke bestuurlijke maatregelen getroffen kunnen worden om de openbare orde te beschermen, te handhaven en te herstellen. We zijn content te lezen dat er met dit wetsvoorstel wordt voorzien in een wettelijke grondslag om, al dan niet preventief, bestuurlijke maatregelen te nemen als het gaat om woningen. Niet in de laatste plaats omdat dit (meer) rechtszekerheid voor bewoners van getroffen woningen geeft.

Openbare orde verstoring door aantreffen wapens
Het wetsvoorstel biedt de mogelijkheid woningen te sluiten bij alle soorten wapens die in artikel 2 van de Wet wapens en munitie (WWM) worden genoemd. Wij vinden het verstandig en begrijpelijk om in het wetsartikel geen onderscheid te maken tussen verschillende soorten wapens, maar wij missen in de memorie van toelichting een scherpere duiding van de manier waarop verschillende type wapens tot een openbare orde verstoring kunnen leiden.

Wij verwachten vooral bij het aantreffen van vuurwapens gebruik te maken van deze bevoegdheid. Al jaren worden er door de eenheden Amsterdam en Rotterdam veel vuurwapens in beslag genomen. Een verklaring hiervoor is de inzet die door de politiekorpsen wordt gepleegd om vuurwapens van straat te halen. Zo wordt er in sommige delen van de gemeente Rotterdam preventief gefouilleerd en is het onderwerp illegale vuurwapens als prioriteit benoemd in Veilig@Rotterdam, het veiligheidsprogramma 2018-2023 van Rotterdam. Ook in Amsterdam is er (politieke) aandacht voor schietincidenten. Aan de andere kant laat dit zien dat het onverminderd nodig blijft om inzet te plegen op het in beslag nemen van vuurwapens en het straffen van vuurwapenbezitters. Uiteraard is deze inzet een taak voor de politie en het Openbaar Ministerie.

Het aantreffen van een vuurwapen in een woning beoordelen wij als een verstoring van de openbare orde en een schending van het woon- en leefklimaat. Iemand die zich bewapent maakt veelal onderdeel uit van criminele kringen en wil zichzelf en/of illegale goederen met het vuurwapen beschermen. Incidenten in en rondom de woning kunnen daardoor snel escaleren en leiden tot vuurwapengeweld. Bovendien is het niet ondenkbaar dat iemand van wie het (vuur)wapen in beslag is genomen, zichzelf (snel) opnieuw bewapent. Het is dan ook een zeer gewenste ontwikkeling dat de wetswijziging burgemeesters de mogelijkheid geeft om zorg te dragen voor het herstel van de openbare orde na de vondst van een vuurwapen. Met het sluiten van een woning wordt bovendien de kans verkleind dat er op dezelfde locatie opnieuw een verstoring van de openbare orde plaatsvindt.

Voor de toepassing van lid b en lid c vragen we ook aandacht voor het volgende: in het huidige artikel 174a Gemeentewet worden aan een succesvolle toepassing van het artikel hoge eisen gesteld aan de bewijsvoering dat er sprake is van een waarneembaar effect op het openbare leven. In het geval dat dezelfde hoge eisen gelden voor lid b en c van het wetsvoorstel, dan maakt dat deze bevoegdheden in de praktijk moeilijk toepasbaar.

Bewoners treffen maatregelen

In het huidige artikel 174a, vierde lid, is een regeling opgenomen die belanghebbende(n) de gelegenheid geeft maatregelen te nemen teneinde de verstoring van de openbare orde te beeindigen. Deze bepaling is in het wetsvoorstel ook van toepassing op de voorgestelde onderdelen b en c van het eerste lid. Wij vragen ons af aan wat voor maatregelen er wordt gedacht? Ook is het ons niet duidelijk wanneer er sprake is van een spoedeisend geval. Dit behoeft nadere toelichting. Gelet op de aard van de situaties als bedoeld in de voorgestelde onderdelen b en c en de mogelijke betrokkenheid van belanghebbenden, lijkt het ons onwenselijk belanghebbende(n) de mogelijkheid te geven zelf maatregelen te nemen.

Hoogachtend

Burgemeester van Rotterdam,
namens de Rotterdamse gezags-
driehoek

Burgemeester van Amsterdam,
namens de Amsterdamse gezags-
driehoek